

Vlaams
Parlement

stuk **973** (2010-2011) – Nr. 2
ingediend op 24 januari 2013 (2012-2013)

Voorstel van resolutie

van de dames Marleen Van den Eynde en Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt
en de heren Jan Penris, Johan Deckmyn en Pieter Huybrechts

betreffende het creëren van veilige schoolomgevingen

Verslag

namens de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken
uitgebracht door mevrouw Karin Brouwers

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jan Peumans.

Vaste leden:

mevrouw Karin Brouwers, de heer Dirk de Kort, de dames Els Kindt, Griet Smaers;
de heren Pieter Huybrechts, Jan Penris, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de heren Filip Anthuenis, Marino Keulen;
de heren Steve D'Hulster, Jan Roegiers;
mevrouw Lies Jans, de heer Jan Peumans;
de heer Peter Reekmans;
de heer Dirk Peeters.

Plaatsvervangers:

mevrouw Caroline Bastiaens, de heren Ward Kennes, Johan Sauwens, Marc Van de Vijver;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Johan Deckmyn, mevrouw Katleen Martens;
de dames Annick De Ridder, Lydia Peeters;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
de heer Bart De Wever, mevrouw Tine Eerlingen;
de heer Lode Vereeck;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Stukken in het dossier:

973 (2010-2011) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

De Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken behandelde op 28 april 2011 en op 10 januari 2013 het voorstel van resolutie van de dames Marleen Van den Eynde en Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt en de heren Jan Penris, Johan Deckmyn en Pieter Huybrechts betreffende het creëren van veilige schoolomgevingen (*Parl. St.* VI.Parl. 2010-11, nr. 973/1). De bespreking werd op 28 april 2011 niet afgerond omdat de commissie ook een reactie wou van mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken.

1. Toelichting door mevrouw Marleen Van den Eynde

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* wil met dit voorstel het voetgangersvademeccum bijsturen. Dat laat nog te veel ruimte voor interpretatie. In een zone 30-schoolomgeving is een zebrapad bijvoorbeeld niet noodzakelijk. Verschillende studies bewijzen dat de veiligheid sinds de toepassing van de zone 30 verhoogd is. Na een poosje trad er wel gewenning op en zijn automobilisten sneller gaan rijden, met een daling van de veiligheid tot gevolg.

In een antwoord op een parlementaire vraag¹ herhaalt de minister gewoon de bepalingen van het voetgangersvademeccum dat een zebrapad in schoolomgeving niet noodzakelijk is. Terwijl een zebrapad heel wat voordelen heeft: zwakke weggebruiker en automobilist weten waar voetgangers veilig horen over te steken en auto's mogen slechts op vijf meter afstand parkeren waardoor de voetganger het verkeer en de automobilist de voetganger beter ziet. Het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw heeft in 2010 een syntheseverslag over de verkeersveiligheid voor voetgangers gemaakt. Het centrum stelt dat aan de ingang van een school, zwembad, sportcomplex, manege en andere plaatsen waar veel kinderen en bij uitbreiding zwakke weggebruikers komen, een voetgangersoversteekplaats moet worden aangelegd. Dat bewijst dat de indieners het bij het rechte einde hebben.

Ze vragen dan ook aan de Vlaamse Regering het voetgangersvademeccum bij te sturen, en de kenmerken van de zone 30 in schoolomgevingen aan te passen, zodat het duidelijk wordt dat de aanleg van zebrapaden noodzakelijk is in schoolomgevingen. En vervolgens de gemeentebesturen op de hoogte te brengen van die wijziging met de bedoeling een snelle aanleg van zebrapaden in schoolomgevingen te realiseren.

2. Bespreking

Mevrouw *Karin Brouwers* vindt het antwoord van de minister genuanceerder: in zone 30 is een voetgangersoversteekplaats niet noodzakelijk, maar wel aangewezen op bepaalde kwetsbare plaatsen. De minister wil een zorgzame inrichting, aangepast aan de plaats. Het lid kan zich voorstellen dat niet in alle schoolomgevingen zebrapaden nodig zijn. Het vademeccum is inderdaad sinds 2003 niet meer aangepast, maar blijft volgens de minister een perfecte leidraad. Ze zou nog overleggen met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) of er een algemene communicatie nodig is. Het lid is daar voorstander van, want het Werkboek Schoolomgeving van september 2010, de Dienstorder van het Agentschap Wegen en Verkeer en het Voetgangersvademeccum laten aan duidelijkheid te wensen over. Het antwoord van de minister was duidelijker. Dat de stad Leuven onmiddellijk na het antwoord van de minister haar beleid gewijzigd heeft en aan alle scholen zebrapaden heeft laten schilderen, bewijst dat. Kortom, het lid stelt voor af te wachten wat VVSG erover zegt.

De heer *Steve D'Hulster* wijst op het belang van de juiste inplanting van zebrapaden. Het mag ook geen vals gevoel van veiligheid geven. Uit een onderzoek van het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid (BIVV) in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest blijkt dat 40 percent van de ongevallen met overstekende voetgangers gebeurt op zebrapaden. Sp.a zal dan ook het voorstel van resolutie niet goedkeuren en zit daarmee op de golflengte van de minister.

¹ Vraag om uitleg van mevrouw Karin Brouwers over de wenselijkheid van zebrapaden in een zone 30 (*Hand.* VI.Parl. 2010-11, nr. C148/OPE11, p. 20).

Ook mevrouw *Lies Jans* waarschuwt voor het valse gevoel van veiligheid dat oversteken op een zebrapad mogelijks creëert. Ze heeft een dubbel gevoel want zebrapaden lijken op het eerste gezicht een goed idee. Toch is het beter plaats per plaats te beoordelen wat de beste inrichting is. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om de schoolomgeving zo goed mogelijk, met of zonder zebrapad, in te richten en daarna ook de regels te handhaven.

De heer *Jan Penris* wijst erop dat Antwerpen allicht het voorbeeld van Leuven zal volgen en van de volledige oude binnenstad een zone 30 maken. In die omgeving zijn er heel wat scholen. Het probleem zal dus alleen maar nijpender worden. Het lid is voor de gemeentelijke autonomie, maar het parlement heeft de plicht in te grijpen als sommige gemeenten de veiligheid van kinderen onvoldoende ter harte nemen. Dat staat los van politieke standpunten, niemand kan daar tegen zijn.

Mevrouw *Karin Brouwers* heeft de parlementaire vraag gesteld bij de invoering van de algemene zone 30 in de binnenstad van Leuven. Naar aanleiding daarvan was er onrust bij de scholen, ook omdat er verschillen waren tussen het voornoemde werkboek en het vademecum. De minister heeft duidelijk gezegd dat een zebrapad in schoolomgevingen aangewezen is, maar ze wenst voor het overige de autonomie van de gemeenten te respecteren. Ze pleit voor een beoordeling per geval. Dat belet niet dat er een duidelijke communicatie over komt. Het lid suggereert dat de burgemeester van Antwerpen eens contact neemt met de burgemeester van Leuven om de praktische consequenties van een zone 30 te bespreken.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* benadrukt dat de vraag van mevrouw Brouwers bewijst hoeveel onduidelijkheid er is. Niet elke gemeente heeft een parlementaire vertegenwoordiger om die op te lossen. Het Voetgangersvademecum biedt evenmin duidelijkheid over de inrichting schoolomgeving. Elke schoolomgeving is zone 30, ook op gewestwegen.

Het is weinig betekenisvol dat 40 percent van de ongevallen met voetgangers op zebrapaden gebeuren want op die plaatsen steken de meeste mensen de straat over. Natuurlijk moet een voetganger altijd alert zijn, maar een zebrapad biedt toch nog meer zichtbaarheid en duidelijkheid. De minister zou minstens de studie van het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw moeten bekijken. Zeker in schoolomgevingen moet de overheid de meest veilige inrichting garanderen.

3. Reactie van mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Minister *Hilde Crevits* herinnert aan haar antwoord op voormelde vraag om uitleg over zebrapaden in zones 30. Toen heeft zij uitgebreid haar mening gegeven. Er is geen juridische basis om de aanleg of het behoud van oversteekplaatsen voor voetgangers in een zone 30 te verbieden. Zone 30 heeft als hoofddoel meer verkeersveiligheid en -leefbaarheid, dus niet louter een snelheidsbeperking. In het Vademecum Voetgangersvoorzieningen² staat trouwens expliciet: “In zones 30 is het over het algemeen niet nodig om voetgangersvoorzieningen te realiseren. Dit kan evenwel toch wenselijk zijn op singuliere plaatsen zoals aan scholen, aan ziekenhuizen, aan bejaardentehuizen, waar veel oversteekbewegingen zijn.”. Het is dus mogelijk om een voetgangersoversteek in een zone 30 aan te leggen, maar dat hangt af van de plaatsgesteldheid, het soort en het volume verkeer. Alle documenten van de Vlaamse overheid houden dezelfde uitgangspunten aan en het blijft de beleidslijn van de minister.

Zoals ze beloofd heeft, heeft de minister overlegd met VVSG³. Op haar vraag heeft de vereniging 31 mei 2011 een Mobimail en een artikel aan het probleem gewijd⁴. Daarnaast

² <<http://www.mobienvlaanderen.be/vademecums/vademecumvoetganger01.php>>.

³ *Hand.* VI.Parl. 2010-11, nr. C148/OPE11, p. 24.

⁴ <<http://www.vvsg.be/Omgeving/Documents/EDBdxxx%20Mobimail%20archief%202011.pdf>>.

stond de maandelijkse Mobiliteitsbrief van het voorjaar 2012 volledig in het thema van zebrapaden en zones 30⁵. De brief is verstuurd naar alle burgemeesters en schepenen van Mobiliteit en geïnteresseerde mobiliteitsexperts. Op die manier heeft de minister gezorgd voor duidelijke algemene richtlijnen.

4. Bespreking

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* wijst op een discrepantie tussen het Voetgangersvademecum en het werkboek Schoolomgevingen, de reden waarom de mening van de minister werd gevraagd. Meer en meer is het lid overtuigd van de noodzaak van een zebrapad of oversteekplaats aan een school. Politici hebben het louter over de autonomie van de gemeente, de richtlijnen van agentschappen, steunpunten en dergelijke meer, maar vergeeten het pedagogische project. Daar verwijst het werkboek Schoolomgevingen wel naar. Een kind moet weten dat het zebrapad dé plaats is om over te steken. Het is nog niet in staat de zones te onderscheiden.

De heer *Steve D'Hulster* twijfelt niet aan de goede bedoelingen van de indieners en helemaal niet aan de noodzaak van veilige schoolomgevingen. Maar hij aanvaardt de uitleg van de minister en de omschrijving in het vademecum. Zebrapaden op een verkeerde plaats creëren een vals gevoel van veiligheid, zoals dat ook soms is met fietspaden in een zone 30. De omschrijving in het vademecum geeft de mogelijkheid om in specifieke situaties toch een zebrapad aan te brengen, een algemene regel is niet geschikt. Zijn partij zal het voorstel van het lid dus niet steunen.

De heer *Marino Keulen* weet dat administraties en andere instanties gemakkelijk een ordewoord geven geen zebrapaden aan te leggen in zone 30; het is dus goed dat de minister nu duidelijk maakt dat de lokale besturen hierover zelf beslissen. Het komt er immers op aan ter plaatse te bekijken wat het beste is. De minister kan die boodschap niet genoeg herhalen, want hij sijpelt blijkbaar moeizaam door. De huidige regeling volstaat. Open Vld zal zich dan ook onthouden op het voorstel.

Minister *Hilde Crevits* benadrukt dat zij niets nieuws heeft gezegd. De diensten zijn onder tussen overtuigd dat elke situatie afzonderlijk moet bekeken worden, ook op gewestwegen trouwens. In zone 30 moeten de automobilisten vertragen, dus zijn er in principe geen zebrapaden nodig, tenzij er redenen zijn voor het omgekeerde, zoals bejaardentehuizen of scholen waar kinderen leren om over te steken op zebrapaden. Als de parlementsleden gevallen weten waar de administratie dat tegenhoudt, mogen ze dat gerust aan de minister melden, maar eenheidsworst is niet aangewezen.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* blijft evenwel voorstander van eenduidige verkeersregels, daarom handhaaft ze haar voorstel van resolutie.

5. Stemming

Het voorstel van resolutie van de dames *Marleen Van den Eynde* en *Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt* en de heren *Jan Penris*, *Johan Deckmyn* en *Pieter Huybrechts* betreffende het creëren van veilige schoolomgevingen wordt verworpen met 9 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Jan PEUMANS,
voorzitter

Karin BROUWERS,
verslaggever

⁵ <<http://www.mobielvlaanderen.be/overheden/mobiliteitsbrief.php?nav=10&id=132>>.